

For-konferanse A

onsdag 27. oktober kl. 11 – 16

Kunnskapsbasert folkehelsearbeid

Hvor står vi, hvor går vi?

Formålet med for-konferansen er å belyse og drøfte utfordringer med det forskningsbaserte grunnlaget for folkehelse tiltak, med vekt på samfunnsrettede folkehelse tiltak, nasjonalt, regionalt og lokalt. Viktige spørsmål er blant annet: Hvordan har pandemihåndteringen synliggjort behovet for et tydelig kunnskapsgrunnlag for folkehelsearbeidet? Hva slags grep er tatt og hva består uløst? Hvilke kunnskapsstrategier for pandemien bør anvendes i folkehelsearbeidet mer generelt?

Program for folkehelsearbeid i kommunene har søkt å utvikle folkehelse tiltak i kommunene med bl.a. forskningsbasert evaluering. Av flere grunner har det vært krevende. Hva må til for å få til et meningsfullt samspill mellom kommunene og forskningsmiljøene? Når er det viktig for kommunene for å utvikle ny kunnskap, så viktig at kommunene er villig til å anvende forskningsbaserte metoder?

Forskning i kommunene er løftet frem gjennom HelseOmsorg21 og Kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF). Hva er status her, og hvilken rolle kan denne strukturen spille for å videreutvikle kommunenes folkehelsearbeid?

Bekreftede innledere er blant annet Camilla Stoltenberg (FHI), Åse Laila Snåre (KS), Trygve Ottersen (FHI) og Arnfinn Helleve (FHI). Et mer detaljert program vil foreligge i løpet av mai 2021.

Arrangører: Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet og KS

For-konferanse B

onsdag 27. oktober kl. 10 – 16

Abc-en til bedre psykisk helse

Kunnskapsgrunnlaget til en hodebra satsing!

Hodebra er tilnærmingen Folkehelsealliansen i Trøndelag har valgt for å arbeide for å bedre mental sunnhet i Trøndelag. Dette er et innsatsområde for alliansen som bygger på konseptet ABC- for mental sunnhet, gjennom å inspirere til aktive, sosiale og meningsfulle aktiviteter for alle!

Denne konferansen vil belyse kunnskapsgrunnlaget, erfaringer og utfordringer

<https://hodebra.no/>

Tid	Tema
09.00	Registrering
10.00-10.15	Velkommen med Folkehelsealliansen i Trøndelag Kulturinnslag
	Utfordringene Økende psykisk stress blant unge i samfunnet - De underliggende årsakene Lav helsekompetanse (health literacy) på psykisk helse
	De grunnleggende menneskelige behovene <u>Mattering</u> - Å føle seg betydningsfull, verdsatt og anerkjent, og bidra til at andre føler det samme (Prilletsensky 2020) - Livskvalitet som mål: «Being valued and adding value» (Basert på Prilletsensky, 2020; Heimburg & Ness, 2020) Fem råd for bedre mental sunnhet
	Verktøyene i folkehelsearbeidet - Supersettings-metoden - ABC for bedre mental sunnhet – hodebra satsing Kommunikasjonsstrategier
13.00-14.00	Lunsj
14.00-16.00	Kunnskap for praksis Hvordan kan samarbeid mellom universitet og praksisaktører bidra til bedre folkehelse? På masterutdanningen i folkehelse ved NTNU ble det våren 2021 for første gang prøvd ut et nytt kurs/emne «Systematisk folkehelsearbeid fra teori til praksis», som baserer seg på samarbeid med aktører fra praksisfeltet. Målet er at studentene utvikler kompetanse innen systematisk folkehelsearbeid ved å jobbe med reelle folkehelseutfordringer identifisert i praksis – og slik bidra med nyttig kunnskap til praksisfeltet. Vinn, vinn – med andre ord. Studenter, praksisaktører og fagmiljøet fra utdanningen kommer for å dele erfaringer, og for å diskutere disse med dere.

For-konferanse C

onsdag 27. oktober kl. 10 – 16

Barn og unges liv under pandemien – vil vi se generasjonseffekter?

Koronapandemien har som knapt noen andre hendelser i vår tid påvirket folkehelsen over hele verden. Våren 2021 ser det ut som vi i Norge har blitt mindre belastet med pandemiens konsekvenser enn i mange andre land. Likevel er det mye som tyder på også hos oss har konsekvensene både i form av sykdoms- og tiltaksbyrde rammet skeivt. Noen er mer merket enn andre når det gjelder helsetilstand og sosiale vilkår. For mange virker framtidsutsiktene ganske håpløse. Økte helsemessige og sosiale forskjeller, kombinert med reduserte framtidsutsikter, vet vi reduserer folkehelsen.

Gjennom pandemiens første fase var det et sterkt fokus på vern om liv og helse («protection»). Etter hvert er debatten konsentrert om fordeling av vaksiner og hvordan videre spredning av sykdommen kan forebygges («prevention»). Men ennå har vi egentlig ikke startet på det som i et langsiktig folkehelseperspektiv er overmåte viktig, nemlig hvordan de erfaringene som pandemien har gitt oss, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt systematiseres og benyttes til å styrke befolkningen og redusere samfunnets sårbarhet overfor framtidige hendelser. Det er dette helsefremmingsaspektet («promotion») som vi ønsker å legge til grunn for dagsmøtet forut for folkehelsekonferansen høsten 2021.

Hvordan har pandemien påvirket barn og unges liv og hvilke konsekvenser har det fått? Har tiltakene som ble iverksatt vært riktige og tilstrekkelige? Kan vi se spor etter vedvarende konsekvenser? Hva kan vi lære av pandemien for å forstå betydningen av gode oppvekstvilkår?

Disse spørsmålene og flere til vil vi forsøke å belyse og diskutere på denne for-konferansen.

Detaljert program kommer mot slutten av august 2021

Programkomite:

Geir Sverre Braut, professor, Høgskulen på Vestlandet, nestleder i styret i Folkehelseforeningen

Ragnhild Storstein Spilker, Folkehelseinstituttet, styremedlem i Folkehelseforeningen

Ole Trygve Stigen, Folkehelseinstituttet, medlem i Folkehelseforeningen

For-konferanse D

onsdag 27. oktober kl. 11 – 17

Aldersvennlig stedsutvikling

Et aldersvennlig samfunn er et bærekraftig og godt samfunn for alle uavhengig av alder. Dette må vi ta hensyn til når vi planlegger våre nærmiljø og lokalsamfunn.

Håndbok i aldersvennlig stedsutvikling ble derfor laget på oppdrag fra Helsedirektoratet av Norske arkitekter landsforbund (NAL) i samarbeid med SINTEF Community i 2019. Målet med håndboken er å vise hva aldersvennlig stedsutvikling kan bety i praksis, og vise hvilke konkrete muligheter og verktøy planleggere og utbyggere har. Håndboken er supplert med ytterligere eksempler i 2021.

I dette kurset gjennomgås og drøftes sentrale temaer i håndboken. Kurset er delt i to: en teori del med tilhørende eksempler, og et verksted hvor man kan delta aktivt med egne erfaringer og lokale problemstillinger, som vil drøftes i plenum. Kurset er utviklet av NAL/BYLIVsenteret og det er de som står for gjennomføringen.

Målsetting med kurset er økt kunnskap om hva som er avgjørende faktorer for å sikre en aldersvennlig stedsutvikling, og hvilke grep man kan gjøre innenfor ulike sektorer for å bidra til en positiv utvikling.

Hovedmålgruppen for både kurs og håndbok er alle som jobber med stedsutvikling, som planleggere, utbyggere, offentlige beslutningstakere, folkehelsekoordinatorer, politikere og andre.

Håndboka og kurs er del av oppfølgingen av regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn. Dette vil også være nyttig for gjennomføringen av Nasjonalt program for et aldersvennlig Norge.

Foreløpig program for kurs og verksted

1100 **Velkommen**

v/ Helsedirektoratet

1110 **Presentasjon av håndbok**

v/ Lise Larstuvold BYLIVsenteret, Norske arkitekters landsforbund

1115 **Introduksjon til tema på forkonferanse: Hva er aldersvennlig stedsutvikling?**

v/ Karin Høyland, seniorforsker SINTEF Community

1130 **Hvordan utvikle og styrke nærmiljøet ved hjelp av kommunale funksjoner?**

Enkle grep for medvirkning, og utdypende om inkluderende arkitektur som metode og ~~hvor~~ kommunale bygg og tjenester kan danne kjernen i attraktivt nærmiljø. 10 råd for aldersvennlig stedsutvikling med eksempler.

v/ Lise Larstuvold og Sylvia Stokke, BYLIVsenteret

1150 **Spørsmål og diskusjon**

Problemstillinger og eksempler fra deltagere

v/ Gunnar Ridderström, førsteamanuensis, NMBU, PhD, Norconsult

1200 **Lunsj**

1250 **Kommunale virksomheters muligheter**

Det bør være en viktig målsetting å utvikle kommunens ulike virksomhetsområder slik at de, i tillegg til å oppfylle sin primærfunksjon, også bidrar til helhetlige aldersvennlige løsninger. Det vil bli presentert en rekke konkrete forslag og eksempler.

v/ Gunnar Ridderström, førsteamanuensis, NMBU, PhD, Norconsult

1310 **Bo hele livet**

Nye bofelleskap og nabolag for gamle og unge. Det vil bli presentert en rekke konkrete eksempler.

v/Karin Høyland, seniorforsker SINTEF Community

1350 **Pause**

1400 **Hvordan bruke plan- og bygningsloven som verktøy**

Matnyttige tips og råd til arbeidet med kommuneplaner og reguleringsplaner, i tillegg til boligpolitiske virkemidler utover plan- og bygningsloven.

v/Gunnar Ridderström, førsteamanuensis, NMBU, arkitekt MNAL, PhD, Norconsult

1420 **Medvirkning og samarbeid med andre aktører**

v/ innspill fra en kommune

1440 **Pause**

1450 **Gruppearbeid**

Oppgavene tilpasses deltakerne på kurset. Utgangspunktet er å jobbe med konkrete problemstillinger knyttet til den enkeltes arbeidsområde.

Gruppearbeidet ledes av Gunnar Ridderström

1550 **Pause**

1600 **Diskusjon og gjennomgang av gruppearbeid i plenum**

v/ Gunnar Ridderström og Karin Høyland, Lise Larstuvold og Perann Sylvia Stokke

1645 **Takk for i dag - 1700**

Det tas forbehold om endringer i programmet.

For-konferanse E

onsdag 27. oktober kl. 0945 – 17

Friskliv og mestring 2021

Arbeid med mestring av helseutfordringer og livsstilsendring hos voksne
Hvor står vi – Hvor går vi?

Foreløpig program med forbehold om endringer

Målgruppe: Ansatte i helse- og omsorgstjenester, ledere, politikere og andre med interesse for helsefremmende og forebyggende arbeid

Hensikt: Hensikten med konferansen er å formidle kunnskap som kan bidra til å fremme kvalitet og utvikling av tilbud i helse- og omsorgstjenesten om støtte til mestring av helseutfordringer og endring av levevaner.

Konferansen vil bestå av innlegg og dialog som tilrettelegger for å

- Bli kjent med forsknings-, praksis- og bruker basert kunnskap for utvikling av egen praksis
- Reflektere over egen praksis
- Utvikle seg sammen med andre

Forankring 09.45-13.15

- Kulturelt innslag
- Velkommen v/ *Helsedirektoratet*
- Frisklivssentralens plass i kommunen og i helsetjenesten. Utfyllende og samarbeidende tjenester v/ *Helsedirektoratet*
- Medvirkning til utvikling v/ *erfaringskonsulent*
- Systematisk arbeid med forankring av frisklivssentraler v/ *Elisabeth Jensen, Helseetaten Oslo kommune*
- Hvordan utvikle kunnskapsbasert praksis ved frisklivssentralen - Kritisk refleksjon rundt forskningsresultater v/ *Line Oldervoll, professor ved NTNU og Universitetet i Bergen*
- Eksempler fra tjenester som jobber systematisk med utvikling av kunnskapsbasert praksis
- Ny NCD strategi

Lunsj

Sammensatte helseutfordringer Kl.14.00-17.00

- Forebygging, mestring og varige endringer - Brukerstemme med innslag av lokalpolitisk perspektiv v/ *Laila Oliversen Brandsgård, erfaringskonsulent*
- Hvem er brukerne ved frisklivssentralene og hvilke tilbud har de behov for? v/ *ulike forskere*
- På tide å droppe dikotomien «Psykisk og fysisk helse»?
- Effektive metoder for endring av levevaner v/ *Socialstyrelsen i Sverige*
- Hvordan styrke psykisk helsearbeid i kommunene?
- Oppsummering, avslutning v/ *Helsedirektoratet*

Programkomite:

Henriette Øien	Helsedirektoratet
Inger Merete Skarpaas	Helsedirektoratet
Jorunn Killingstad	Frisklivssentralen i Modum og Helsedirektoratet
Ellen Eimhjellen Blom	Høgskulen på Vestlandet

Folkehelsekonferansen 2021 på hotell Scandic Lerkendal, Trondheim

Laila Oliversen Brandsgård	Brukerrepresentant, Frisklivssentralen Modum
Gro Beate Samdal	VID Vitenskapelig høgskole
Inger Lise Helgesen	Statsforvalteren Trøndelag
Torunn Hatlen Nøst	NTNU
Frode Grevskott	Frisklivssentralen Verdal kommune
Cille Sevild	Helsehuset i Stavanger
Elin Salemonsens	Høgskulen på Vestlandet
Line Oldervoll	NTNU, Universitetet i Bergen
Elisabeth Jensen	Oslo kommune